

Det lönar sig att satsa på likvärdighet mellan barn och barngrupper

Åtskilliga beslut som fattas på de olika kommunala sektorerna har direkta och indirekta konsekvenser för barn. Kommunernas beslut påverkar barnens uppväxtmiljö. Barnombudsmannen vill påminna de kommunala beslutsfattarna om att man kan påverka likvärdigheten mellan barnen med besluten samt att ingen blir diskriminerad av någon som helst anledning.

Var och en av oss bär ett ansvar för att barn inte blir diskriminerade i vårt samhälle. De kommunala beslutsfattarnas ansvar omfattar också det kommunala beslutsfattandet. I alla beslut ska man först och främst ta barnets bästa i beaktande. Detta är en förpliktelse enligt FN:s konvention om barnets rättigheter som gäller som lag i Finland. Varje människa under 18 år räknas som barn.

Alla barn är jämlika. Barnen har alla de rättigheter som tillsäkrats dem utan någon som helst åtskillnad på grund av någon egenskap, ställningen eller agerandet av barnet eller hans eller hennes vårdnadshavare. Ingen får diskrimineras på någon som helst grund. ([Konventionen om barnets rättigheter](#), artikel 2)

Olika barngrupper i kommunen

Barnets rättigheter tillgodoses inte, om man i beslutsfattandet endast koncentrerar sig på majoriteten. I varje kommun finns det olika barngrupper i sårbar ställning, och deras röst blir ofta inte hörd i beslutsfattandet. Besluten kan oavsiktligen leda till diskriminering om man inte lägger märke till det. Också barn i olika åldrar ska tas i beaktande vid beslutsfattandet. Beaktandet av jämlikhetsaspekterna är inte bara en skyldighet för kommunen, utan också ett bra sätt att förebygga marginalisering och behovet av omfattande tjänster.

Barnombudsmannen rekommenderar att de kommunala beslutsfattarna ökar sina kunskaper om bedömningen av konsekvenserna för barn. Genom att bedöma dessa konsekvenser kan man också identifiera sådana barngrupper i den egna kommunen som befinner sig i en särskilt sårbar ställning.

Barn har uttryckt en önskan till barnombudsmannen om att de kommunala beslutsfattarna skulle träffa olika barngrupper och bekanta sig med det som är viktigt för barnen, hur de olika besluten påverkar barnens vardag och hur barnens åsikter kan beaktas vid beslutsfattandet. Det skulle vara bra att beslutsfattare i den mån som det är möjligt träffar olika barngrupper i den egna kommunen. Man bör också nyttja kompetensen och kunskapen av de yrkespersoner som arbetar med barn.

Likvärdighet mellan barn i praktiken

Likvärdighet betyder inte att alla ska ha lika mycket av samma sak. I det kommunala beslutsfattandet är det möjligt och ofta också nödvändigt att göra rimliga anpassningar och tillämpa positiv särbehandling för att likvärdigheten skulle tillgodoses i praktiken. Till exempel beslut om skolskjuts kan inte fattas enbart i enlighet med lagen om grundläggande utbildning, utan man ska också ta hänsyn till kraven i diskrimineringslagen.

Det har inletts och bereds betydande reformer av tjänsterna för barn. Dessa reformer genomförs i kommunerna. Läropliktsåldern har höjts och utbildningen på andra stadiet har blivit kostnadsfri. Detta medför flera olika nya praktiska frågor till kommunerna, till exempel om utbildningsutbudet, skolresor och boende. Dessa frågor ska lösas så att jämställdheten mellan barn tillgodoses.

Det har gjorts satsningar på barn och ungas fritid och flera kommuner har fått statsunderstöd för att genomföra Finlandsmodellen för hobbyverksamhet. Barnombudsmannen rekommenderar att man genomför Finlandsmodellen så att man särskilt beaktar likabehandling och möjligheterna för hobbyverksamhet för barngrupper i sårbar ställning.

I kommunerna har man väntat länge på det slutliga genomförandesättet av social- och hälsovårdsreformen och dess konsekvenser för de kommunala tjänsterna. Barnens behov kan dock inte vänta på reformen, utan behovet är omedelbart.

[Barnombudsmannadelegationen har framställt](#) sin gemensamma syn om att satsningar behövs nu särskilt för stöd till mentalvårdstjänsterna för unga och stöd till de ungas livshantering.

Stöd till bekämpning av diskriminering mot barn i kommunen

- Barnombudsmannen har publicerat en kort animerad video om likabehandling av alla barn. Videon är en del av barnombudsmannens prioriterade område år 2021, jämlikhet. Videon kan användas fritt. [Barnombudsmannens video \(Youtube\)](#)
- Kommunens skolor och enheter för småbarnspedagogik kan få kostnadsfritt material och stöd till behandlingen av barnets rättigheter med barnen genom att anmäla sig till [Veckan för barnets rättigheter](#), i år 15–21.11.
- Diskrimineringsombudsmannens guide: [Främjande av likabehandling och positiv särbehandling](#)
- [Broschyrer om konventionen om barnets rättigheter](#)

Jyväskylä 16.09.2021

Elina Pekkarinen
lapsiasiavaltuutettu